

ÎNVĂȚAREA CITITULUI ȘI SCRISULUI PRIN JOCURI DIDACTICE

Ioan BUSUIOC¹

ABSTRACT: The primary school teacher, Ioan Busuioc, reveals in this paper the importance of reading and writing for the young students. The students can develop easy these abilities through games, specially created, which include spelling and phonographic exercises. Learning through games is important especially for the first grade students, whose endurance is limited.

KEYWORDS: primary school, writing, reading, counting, ABC

Citirea și scrierea sunt instrumente intelectuale de care omul se folosește în întreaga lui viață. A învăța copiii să citească și să scrie este un proces complex și de lungă durată. Asigurarea funcției formative a învățării îl determină pe învățător să utilizeze în actul didactic metode și procedee cât mai variate.

Folosirea jocului didactic în predarea comunicării în limba română ajută elevii să depășească greutățile întâmpinate în perioada de început a școlarității, în înțelegerea și înșușirea conceptelor, regulilor gramaticale, în formarea deprinderilor de a se exprima corect în limba română.

Încă din primele zile de școală am folosit jocul pentru a-i ajuta pe elevi să se familiarizeze cu noul spațiu de activitate, pentru a le verifica deprinderile și cunoștințele la intrarea în clasa I, pentru a le depista dificultățile și greșelile de pronunțare a sunetelor. Unul din jocurile folosite în acest scop a fost desfășurat sub formă de întrebări „Unde ne aflăm?”, „Ce este?”, „În ce anotimp suntem?”, „Ce meserii pot avea oamenii?”

În perioada preabecedară jocurile didactice sunt destinate pronunțării corecte a unor sunete. Jocurile „Cine face așa?”, „Cum fac ele?” se desfășoară pe baza pronunțării onomatopeelor: „șșș” (șarpe), „sss” (gâscan), „uuu” (tren), „vvv” (vântul) etc.

De-a lungul perioadei abecedare am folosit jocuri destinate analizei fonetice, însușirii intuitive a substantivelor proprii, comune, a numărului substantivului, a adjectivului. Vă propun în continuare câteva exemple de activare a elevilor prin astfel de jocuri.

¹ Profesor la Școala Gimnazială „General Nicolae Șova”, Poduri, județul Bacău

Compune propoziții pornind de la sunetele:

A – P – M Amalia prinde mingea.

D – S – T Dinu scrie tema. etc.

„Compune propoziții ale căror cuvinte încep cu același sunet”.

Alina are alune. Corina cumpără caise. Maria mănâncă mere. Ene este elev. Sorin sosește sâmbătă. Nelu numără nucile. Ionuț iubește iepurașii. Vasile vrea vesta verde.

„Eu spun una, tu spui multe”, „Eu spun multe, tu spui una”

Învățătorul spune caiet, copiii spun caiete.

flori... floare

„Litera care se repetă în cuvânt: Subliniază litera care se repetă în cuvânt: mere, casa, macara, cocoș, păsărică, marmeladă, telefon etc.

„Jocul silabelor” - elevii vor rosti silabe în care se aude sunetul „u”: nu, mu un, ru, au, ou etc.

„Să alintăm cuvintele: „ floare-floricică; copil-copilaș; masă-măsuță, scaun-scaunel etc.

„Cum este?” Vulpea este șireată. Veverița este ... Cerul este ...

„Ordonează silabele în cuvinte”: ra, re, că; cri, la, mă; ca, ră, me; lu, a, na.

„Cine știe mai multe nume cu A?” Elevii se întrec în a găsi nume proprii care încep cu A. (Alin, Andreea, Amalia, Adela, Aurel, Adelina, Alina, Aurora, Aspazia, Aurelian Andrei, Aura, etc.).

„Găsește alte cuvinte citind invers cuvintele” Exemple: dop-pod, car-rac, dor-rod, bara-arab, cal-lac, sar-ras, cos-soc, topor-rotop, doi-iod, iar-rai, sud-dus, trec-cert, trei-iert, mare-eram, rama-amar, dar-rad, apuc-cupa etc.

„Schimbați litera sau silaba)”

a) Cuvinte formate din 1–2 silabe prin schimbarea primei sau ultimei litere sau silabe:

TOC	LAC	MARE	CANĂ
loc	lan	mere	casă
joc	lat	tare	cară
foc	laț	pere	cadă
coc	las	sare	cade

b) Cuvinte formate din 2–4 silabe prin menținerea primei silabe:

coleg	viorea	pălărie
-------	--------	---------

cocoș	viteză	păpădie
covor	vioară	pădurice
colac	violet	pălămidă
copac	viperă	păsărică

„Recunoaște și grupează” – se cere copiilor să recunoască dintr-o mulțime de ilustrații, pe cele ale căror denumiri încep cu o literă dată, sfârșesc cu o literă dată, sunt alcătuite dintr-un număr de două-trei sau patru silabe etc.

„Completează rima” – Învățătorul citește versuri simple și ușoare. La al doilea vers, cuvântul care întregeste rima nu va fi citit, ci va fi completat de copii.

„Toată lumea recunoaște,
Trist e lacul fără ... ”

„Vulpea vine din pădure
La cotețe, ca să ... ”

„Bună să fie mâncarea,
Nu uita să pui și ... ”

„Ghici ce e?” elevii vor trebui să recunoască obiectele după o descriere sumară făcută la început de învățător, apoi de școlari sau după o ghicitoare în versuri. Cu astfel de jocuri, copiii se obișnuiesc să descrie un obiect încercând să redea esențialul.

Exemple:

„Este galbenă, aromată și acră”.
„Carte albă, liniată
Scrii pe ea când e curată”.

„Șarpe lung de cauciuc
Varsă apă unde-l duc”.

„Dacă nu-i așa, cum e?” – pentru însușirea antonimelor vechi sau... înalt sau ... lapte acru ...
scurt sau ... bătrân sau... corn proaspăt ...

„Cuvinte surori” – pentru însușirea sinonimelor: steag-drapel, nea-zăpadă-omăt etc.

„Găsește titlul potrivit”- elevii vor sugera/identifica titluri pentru o imagine/un text dat;

„Dialoguri pe o temă dată” „În vizită”, „La cumpărături”, „La doctor” etc.

„Potrivește însușirile!”

cocoș	șireată
vulpe	viclean
lup	pintenat

„Cuvântul buclucaș” La o literă dată se adaugă câte o literă în față pentru a obține cuvinte noi:

a	m	i
ea	am	ai
nea	ram	cai
unea	eram	scai

„Jocul păcălelilor” – se adresează elevilor „întrebări-capcană”. Elevii trebuie să răspundă cu „da” sau „nu”.

Cuvântul „telefon” începe cu sunetul „n”?

Merele se coc primăvara?

„Andrei scrie tema.” – Aceasta este o întrebare?

După litera „d”, în alfabet urmează litera „e”? etc.

„Și cuvintele au familia lor” Formați familia cuvântului poveste: povestitor, a povesti, povestit, povestioară, povestire, repovestire.

„Jocul propozițiilor”: Alegeți câte un cuvânt din fiecare șir și formați propoziții despre ocupațiile oamenilor.

șoferul, pompierul, croitorul;

stinge, croiește, conduce;

haine, mașina, focul.

„Așază cuvintele la locul lor” Se împart elevilor fișe cu cuvinte așezate în dezordine. Elevii au sarcina de a alege cuvintele și de a forma cu ele propoziții cu înțeles. Fiecare grupă primește câte o fișă. Elevii scriu pe fișă propozițiile corecte.

este	vietate	o	mică	gândacul
☐	☐	☐	☐	☐
se	din	Zamfir	somn	trezește
☐	☐	☐	☐	☐

Jocul imprimă activității didactice un caracter viu și atrăgător, induce o stare de bună dispoziție, veselie și destindere – previne monotonia și oboseala.

Exercițiile sub formă de joc contribuie la îmbogățirea vocabularului elevilor, la dezvoltarea capacității de a înțelege, de a gândi și de a se exprima într-o manieră clară, variată. Rămâne în sarcina fiecărui cadru didactic să

le găsească și să le folosească pe cele mai potrivite scopului propus și în momentul oportun.

Bibliografie:

- [1] Dănilă, Ioan, Surdu, Ioan, *Abecedar – îndrumarul învățătorului*, Editura „ALL Educațional”, București, 2000.
- [2] Lăpușan, Veronica; Todea, Ancuța – *Comunicare în limba română*, Editura Sinapsis, București, 2013.